

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

ОЛЕНА СУКМАНОВА

**ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ
ОХОРОНИ ПРАВА ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ.
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

Монографія

Київ
2019

УДК 342.9:347.2/3
С89

Рекомендовано до друку Вченою радою
Науково-дослідного інституту публічного права
(протокол № 12 від 26 грудня 2018 року)

Рецензенти:

Курило Володимир Іванович, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, академік АН ВО України, завідувач кафедри адміністративного та фінансового права Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Чижмарь Катерина Іванівна, доктор юридичних наук, доцент, заслужений юрист України, директор Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України.

Заросило Володимир Олексійович, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри управління безпекою, правоохоронної та антикорупційної діяльності Міжрегіональної академії управління персоналом.

С89 Сукманова О. В. Публічне адміністрування охорони права власності в Україні. Теорія і практика: монографія. Київ, 2019. 436 с.

ISBN 978-966-289-274-1

У монографії на основі аналізу сучасних досягнень юридичної науки, адміністративного законодавства здійснено аналіз публічного адміністрування охорони права власності в Україні, а також запропоновано науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення адміністративно-правових норм, які регулюють досліджувані відносини, загалом сформульовано теорію публічного адміністрування охорони права власності в Україні.

Призначається для широкого кола читачів: суб'єктів публічної адміністрації, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, працівників підприємств, установ та організацій усіх форм власності, а також для всіх, хто цікавиться проблематикою охорони права власності.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
РОЗДІЛ 1	
ЗМІСТ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ	
ОХОРОНИ ПРАВА ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ	8
1.1. Юридична природа права власності як об'єкта публічного адміністрування	8
1.2. Складові змісту публічного адміністрування охорони права власності в Україні	26
1.3. Поняття публічного адміністрування охорони права власності в Україні	45
1.4. Види публічного адміністрування охорони права власності в Україні	68
1.5. Рівні здійснення публічного адміністрування охорони права власності в Україні	87
Висновки до розділу 1	112
РОЗДІЛ 2	
СУБ'ЄКТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ	
ОХОРОНИ ПРАВА ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ	115
2.1. Поняття, система та адміністративно-правовий статус суб'єктів публічного адміністрування охорони права власності в Україні	115
2.2. Роль Кабінету Міністрів України, центральної і місцевих органів виконавчої влади у сфері публічного адміністрування охорони права власності в Україні	135
2.3. Правовий статус органів юстиції у сфері публічного адміністрування охорони права власності в Україні	154
2.4. Правоохоронні органи як спеціалізовані суб'єкти з охорони права власності в Україні	172
Висновки до розділу 2	188

РОЗДІЛ 3	
ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ	
ОХОРОНИ ПРАВА ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ	192
3.1. Поняття та елементи адміністративно-правового механізму публічного адміністрування охорони права власності в Україні	192
3.2. Джерела публічного адміністрування охорони права власності в Україні	213
3.3. Адміністративні інструменти публічного адміністрування охорони права власності в Україні	233
3.4. Державна реєстрація як провідний спосіб охорони права власності	262
3.5. Адміністративні процедури щодо охорони права власності в Україні	280
Висновки до розділу 3	302
РОЗДІЛ 4	
УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ	
ОХОРОНИ ПРАВА ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ	306
4.1. Міжнародний та зарубіжний досвід публічного адміністрування охорони права власності	306
4.2. Удосконалення законодавства щодо охорони права власності в Україні	337
4.3. Удосконалення сфери державної реєстрації через створення антирейдерських заходів в Україні	361
Висновки до розділу 4	383
ПІСЛЯМОВА	388
ЛІТЕРАТУРА	395

ПЕРЕДМОВА

Сучасна правова демократична держава існує для людей і зобов'язана забезпечити громадянам систему соціальних, економічних та правових стандартів комфортного і безпечного проживання та прийнятних умов для заняття бізнесом, що дає їм можливість ставати заможними за рахунок своєї підприємницької праці. Усього цього неможливо досягти без належного утвердження та надійної охорони права власності.

Проблема охорони права власності є вічною, вона виникає одночасно з виникненням перших держав, є актуальною в умовах сьогодення та без усякого сумніву залишиться актуальною в майбутньому. В умовах післяіндустріального суспільства та у зв'язку з реалізацією положень Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом проблема охорони права власності піднімається по-новому, вагомими чинниками її є збільшення потреби охорони права інтелектуальної власності, захисту права власності суб'єктів господарювання від рейдерських захоплень, мінімізації корупційних проявів на усіх рівнях.

Постійні зміни, які відбуваються в політичному, соціальному, правовому та економічному житті громадянина та суспільства, безпосередньо впливають на правову систему, і Україна не є тому виключенням. Фактично з моменту ухвалення Конституції України закріпилась і багатоманітність форм власності. Зважаючи на сьогоднішні реалії, усе більш актуальним стає питання дослідження правової природи права власності, визначення його ролі та місця в правовій системі України. Питання власності завжди було предметом правових і соціологічних досліджень. Проте в Україні, незважаючи на широке використання інституту власності в різних сферах суспільного життя, вивчення цього питання є досить поверхневим.

Загалом ефективне публічне адміністрування охорони права власності в Україні попередить порушення прав, свобод та законних інтересів осіб в нашій державі через посягання на

право власності, підвищить рівень охорони права матеріальної власності та припинить правовий нігілізм щодо охорони права інтелектуальної власності.

У монографії було вирішено такі основні завдання:

– з'ясувати юридичну природу права власності як об'єкта публічного адміністрування;

– з'ясувати сутність адміністративно-правової складової охорони права власності;

– визначити зміст публічного адміністрування охорони права власності в Україні;

– сформувати категорійне понятійне розуміння публічного адміністрування охорони права власності в Україні;

– здійснити класифікацію публічного адміністрування у сфері охорони права власності на види за визначеними критеріями;

– визначити рівні здійснення публічного адміністрування охорони права власності в Україні;

– розкрити поняття, систему та адміністративно-правовий статус суб'єктів публічного адміністрування охорони права власності в Україні;

– з'ясувати роль Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органів виконавчої влади у сфері публічного адміністрування охорони права власності в Україні;

– розкрити адміністративно-правовий статус органів юстиції у сфері публічного адміністрування охорони права власності в Україні;

– з'ясувати юридичну природу та характерні риси правоохоронних органів, що здійснюють охорону права власності в Україні;

– сформувати елементи адміністративно-правового механізму публічного адміністрування охорони права власності в Україні;

– з'ясувати систему джерел публічного адміністрування охорони права власності;

– розкрити адміністративні інструменти публічного адміністрування охорони права власності в Україні;

- з'ясувати юридичну природу та процедуру державної реєстрації як способу охорони права власності;
- схарактеризувати адміністративні процедури щодо охорони права власності в Україні;
- проаналізувати доктринальні положення щодо зарубіжного досвіду публічного адміністрування охорони права власності;
- удосконалити законодавство щодо охорони права власності в Україні;
- визначити напрямки вдосконалення сфери державної реєстрації.

Загалом у монографії наведено результати комплексного наукового дослідження теоретико-правових аспектів засад публічного адміністрування охорони права власності. З позиції сучасного адміністративного права розкрито поняття, юридичну природу, зміст і сутність публічного адміністрування охорони права власності. Обґрунтовано шляхи вирішення проблем, пов'язаних із порушенням права власності в суспільстві.

З повагою, автор